

ИНСТИТУТ ПО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

УТВЪРЖДАВАМ:

ПРОФ. Д-Р МИРОСЛАВА РАКОВСКА
ЗАМЕСТИК-РЕКТОР ПО УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ

Въпросник

за държавен изпит на специалност „Предприемачество“

Раздел I. Същност, роля и характеристики на предприемаческата дейност

1. Предприемачеството като двигател на социално-икономическото развитие и бизнес дисциплината на XXI век. Проявления в различни контексти – социално-икономически, културно-религиозен, географски.
2. Видове предприемачество – женско, младежко, малцинствено, трансгранично, глобално. Специфични характеристики и проявления в български контекст.
3. Социално предприемачество: същност и особености. Фигурата на социалния предприемач.
4. Технологично-базирани предприятия и технологично-базирано предприемачество. Технологична екосистема. Интернет и дигитални платформи за технологично-базирано предприемачество.
5. Корпоративно предприемачество: същност, особености, сравнителен анализ с предприемачеството в МСП. Влияние на външната бизнес среда и корпоративните стратегии на фирмата върху корпоративното предприемачество.
6. Корпоративно предприемачество: форми, стратегии и средства за неговото интензифициране. Влияние на организационната структура на управление и фирмената култура върху корпоративното предприемачество. Чужди и наши добри практики.
7. Арт и креативно предприемачество. Креативна икономика, креативна индустрия и креативна класа. Креативният бизнес (предприятие). Креативните предприемачи.
8. Фамилен бизнес: същност и специфични характеристики. Управление, трансфер и унаследяване на фамилияния бизнес.

9. Теории за предприемачеството. Ф. Хайек, Й. Шумпетер. Схващанията на П. Дракър. Други съвременни теории за предприемачеството.

Раздел II. Предприемаческият процес. Създаване на ново предприятие

10. Фигурата на бизнес предприемача: характеристики, роли, поведение. Примери.
11. Психология на поведението на предприемача: характеристики, способности. Примери.
12. Предприемаческият процес: бизнес среда, анализ на проблемите и възможностите за нов бизнес.
13. Предприемаческият процес: генериране, оценка и избор на идея за стартиране на нов бизнес.
14. Разработване на бизнес план за стартиране на нов бизнес: структура и съдържание на отделните елементи. Логически връзки между отделните елементи.
15. Методически основи на разработването на бизнес план. Разчети по отделни елементи на бизнес плана. Физическо стартиране.

Раздел III. Основни характеристики, поведение и подкрепа за МСП

16. МСП в националната и глобалната икономика. Класификация на МСП и задачи, решавани чрез тях, включително в страните с новоизградени пазарни икономики.
17. Финансиране и кредитиране на МСП. Традиционни и нетрадиционни източници. Финансиране на конкретни проекти на МСП.
18. МСП в мрежовата икономика. Същност и особености на индустриалните клъстери, субконтракторните вериги и предприемаческите мрежи. Примери.
19. Нормативна, институционална и програмна подкрепа за МСП. Анализ и оценка на ефективността и ефикасността ѝ в българските условия.
20. Техническа инфраструктура (подкрепа) за МСП: бизнес центрове, бизнес (иновационни) инкубатори и технологични паркове.

Раздел IV. Управление и растеж на МСП

21. Управление на МСП: специфични характеристики, подходи и методи (сравнителен анализ с управлението на големите предприятия).
22. Управление през първата (критична) година след старта: специфика, прилагани методи и инструменти. Примери.
23. Маркетинг на МСП: специфични маркетингови стратегии и методи.

24. Управление на МСП във фаза зрялост. Организационни промени. Системи за подпомагане на планирането и решенията. Примери.
25. МСП в трудни условия: кризи, оцеляване, фалит/банкрут. Особенности, индикатори, мерки за противодействие и справяне. Примери.
26. Стратегическо управление в МСП: особености и типология на стратегиите. Примери.
27. Управление на растежа на МСП. Модели на растеж и влияещи фактори. Примери.
28. Професионализиране на управлението на растящата фирма. Примери.
29. Предприемачески мениджмънт. Бизнес модели. Примери.

Раздел V. Други аспекти на предприемаческата дейност и МСП

30. Интернационализация на дейността на МСП: мотиви, стратегии и бариери за преодоляване. Примери.
31. Българските МСП в интернационална бизнес среда. Проблеми и решения.
32. Иновационен процес в МСП - обща характеристика, равнища, особености и функции, етапи, фази и дейности в иновационния процес.
33. Дигитализация в предприемаческата дейност. Стартиране на онлайн бизнес.
34. Корпоративна социална отговорност: същност и дефиниции. Области на насоченост на КСО и примери от практиката, включително за МСП.
35. Образованието и обучението по предприемачество. Чужди и наши примери.
36. Нетрадиционни подходи и методи в предприемаческата дейност (трикове, метафори, блъфове).
37. Нетрадиционни подходи и методи в образованието и обучението по предприемачество (митове, метафори, картини). Примери.

ЛИТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА

1. Материали от лекции и упражнения.
2. Тодоров, К., *Бизнес предприемачество*, БАРМП, второ редуцирано и актуализирано издание, С., 2015.
3. Тодоров, К., *Бизнес предприемачество*, I и II част, БАРМП, С., 2011.
4. Тодоров, К., *Стратегическо управление в малките и средните фирми*, I и II том, Сиела, С., 2001.
5. Дракър, П., *Иновации и предприемачество*, Изд. „Класика и Стил“, С., 2002.

6. Михалкова, Л., *Психология на предприемаческата дейност*, УИ „Стопанство”, С., 2010.
7. Bridge, S., K. O'Neill, *Understanding Enterprise, Entrepreneurship and Small Business*, Fifth Edition, Palgrave Macmillan, London, 2018.
8. Burns, P., *Corporate Entrepreneurship. Building the Entrepreneurial Organization*, Second Edition, Palgrave Macmillan Ltd., New York, 2008.
9. Scherдин, M. & Zander, I., *Art Entrepreneurship*, Cheltenham, UK etc.: Edward Elgar, 2011.
10. Hisrich, R. D., M. P. Peters, D. A. Shepherd, *Entrepreneurship*, Tenth Edition: McGraw-Hill Education, 2017.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА

1. Висема, Х., *Управление чрез малки структурни единици*, БАРМП, С., 1998.
2. Ганев, К., Р. Симеонова-Ганева (ред.) и авторски колектив, *Изследване на предприемачеството и перспективите за развитие на иновациите в МСП (2012–2013)*, ИАНМСП, С., 2013, http://www.sme.government.bg/uploads/2013/06/SMEs_2013-bg.pdf
3. Кирилов, К., *Стартъп в ВБ*, издание на автора, С., 2020.
4. Национална стратегия и закон за МСП, www.sme.government.bg
5. Портър, М., *Конкурентното предимство на нациите*, Изд. „Класика и стил”, С., 2004.
6. Фламхолц, Е., И. Рандъл, *Болки на растежа. Изграждане на устойчиво успешни организации*, Издателска къща „МаК”, С., 2017.
7. Цветанов, Вл., *Бизнес растеж – как да го постигнем*, изд. „Изток-Запад”, С., 2020.
8. Henry, C. & De Bruin, A. (Eds.), *Entrepreneurship and the Creative Economy. Process, Practice and Policy*, Cheltenham, UK etc.: Edward Elgar, 2011.
9. Kuratko, D., *Entrepreneurship: Theory, Process, and Practice*, South-Western Cengage Learning, USA, 2009.
10. Timmons, J., R. Adams, St. Spinelli, *New Venture Creation: Entrepreneurship for the 21st Century*, Tenth Edition: McGraw-Hill Education, 2016.

Въпросникът е приет на заседание на НУС на Институт по предприемачество с Протокол № 1 / 22.01.2021 г.

Съставили:

Преподавателски екип на Института по предприемачество

Директор на Института по предприемачество:

(доц. д-р Костадин Коларов)